

прийняття, і залишити ті, які зможуть вдосконалити даний законопроект і підняти його до рівня країн Європейського Союзу.

Література

1. Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: проект Закону № 2194. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66970 (дата звернення 10.03.2021).

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 № 552-IX. Набирає чинності 01.07.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 20. Ст. 142. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> (дата звернення 10.03.2021).

3. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> (дата звернення 10.03.2021).

УДК 349.4 (043.2)

Грогуль О.М., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Конституція України гарантує право кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля [1, ст. 50]. Це основоположна засада, на якій має ґрунтуватися державна екологічна політика. Елементом такої політики є проведення екологічних експертиз – державних, громадських та інших [2, ст. 26].

Важливість проведення екологічних експертиз як оцінки впливу на навколишнє природне середовище полягає, насамперед, у тому, що вони є, так би мовити, основним рубежем, тією точкою контролю, яку має пройти будь-яка запланована чи така, що проводиться, діяльність, ка може так чи інакше завдавати шкоду навколишньому середовищу. А зважаючи на те, що Україна є державою з великою кількістю об'єктів промисловості, проблеми контролю за дотриманням екологічного законодавства за допомогою екологічних експертиз потребують вивчення та вжиття заходів до їх вирішення.

Розпочнемо з визначення критерія ефективності щодо екологічних

експертиз. Ефективність – це якомога краще досягнення поставленої перед екологічною експертизою мети. А це, наскільки відомо, — запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах [3, ст. 4].

Отже, що меншим буде ризик негативного впливу зазначеної діяльності на навколишнє середовище, то більш ефективною буде вважатися проведена екологічна експертиза. На ефективність екологічної експертизи може впливати ціла низка чинників. Вважаємо за доцільне окремо розглянути проблеми, пов'язані з ефективністю державної екологічної експертизи, окремо – громадської.

Окремою проблемою екологічних експертиз є участь в них громадськості. Недостатнє законодавче закріплення порядку проведення громадської екологічної експертизи, нечіткість формулювань щодо застосування висновків такої експертизи – ось головні недоопрацювання цього питання у вітчизняному законодавстві. Наприклад, положення про те, що висновки громадської екологічної експертизи можуть бути висвітлені у засобах масової інформації, можуть враховуватися при проведенні державної екологічної експертизи [3, ч. 1, 2 ст. 42] зовсім не зобов'язує дотримуватися цих висновків.

Нехтування громадською думкою – досить поширене явище і в державній екологічній експертизі. Так, коригування матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище за результатами громадського обговорення здійснюється за рішенням замовника і генпроектувальника. Мотиви неврахування тих чи інших рішень, за необхідності, передаються заінтересованій громадськості [6, с. 14]. Тобто, замовник або генпроектувальник робіт може сам відхилити пропозиції громадськості та знаходити будь-які аргументи для виправдання такого неврахування. Іншим прикладом відсторонення громадськості від державної екологічної експертизи є юридичне закріплення як суб'єктів оскарження висновків державної екологічної експертизи виключно юридичних осіб [3, ч. 1 ст. 44]. Тобто фізичні особи (як суб'єкти громадянського суспільства) не залучаються до процесу оскарження таких висновків, адже не можуть його ініціювати.

Отже, вважаємо щоб поліпшити ефективність екологічних експертиз в Україні необхідно на законодавчому рівні закріпити категорії екологічних ситуацій, що підлягають обов'язковій державній екологічній експертизі, без особливого на те рішення органу виконавчої влади. Надати повноваження оскарження висновків державної екологічної експертизи не органу виконавчої влади, що приймав рішення щодо її проведення, а правоохоронному органу, визначивши найбільш розумні строки

проведення оскарження. Ввести механізм притягнення до матеріальної відповідальності тих посадових осіб, які прийняттям завідомо неправомірного висновку державної екологічної експертизи завдали шкоду замовнику та (або) виконавцю робіт. Надати громадськості більших гарантій врахування її думки: замінити юридичні конструкції на зразок «можуть бути враховані» на такі, які зобов'язують компетентні органи враховувати висновки громадських екологічних експертиз. Надати громадянам, іншим фізичним особам право оскаржувати висновки державних екологічних експертиз.

Література

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення 12.03.2021).
3. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення 12.03.2021).
4. Бондаренко В.В. Організаційно-правові засоби забезпечення охорони екологічних прав громадян. *Митна справа*. 2011. № 5 (77). Частина 2. С. 413-418.
5. Феньо Н.О., Швець В.Є. Актуальні проблеми формування документального забезпечення та організації екологічної експертизи будівництва. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2008. Вип. 18.3. С. 94-98.
6. Нехорошков В.П., Попова Н.Д. Екологічна експертиза матеріалів ОВНС (оцінки впливів на навколишнє середовище): посібник до практичних занять. Одеса, 2011. 46 с.

УДК 349.6:347.51 (043.2)

Діль Ю.І., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Мілімко Л.В., к.ю.н., доцент

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Порушення лісового законодавства являє собою діяння або бездіяльність, яке може спричинити або не завдавати шкоди лісам чи лісовим землям, але спрямоване проти встановлених прав користування